

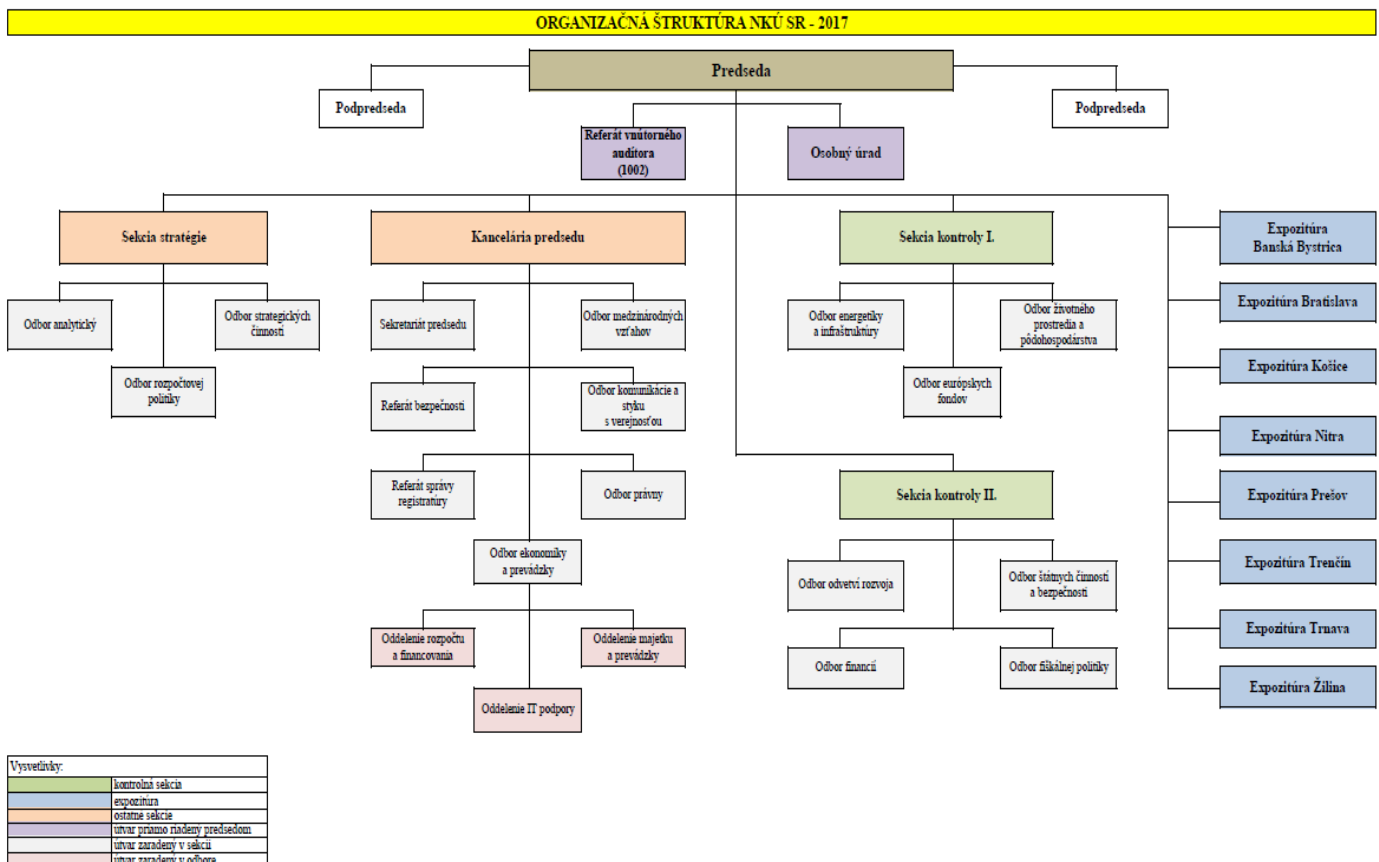
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky: Otvorený a moderný úrad

Najvyšší kontrolný úrad SR, v zmysle ústavného i zákonného vymedzenia jeho pôsobnosti, je nezávislou externou autoritou v oblasti finančného auditu, kontroly zákonnosti či výkonnosti štátnych, verejných, samosprávnych inštitúcií, subjektov, ktoré nakladajú s verejnými, európskymi financiami, majetkom. Hlavnému poslaniu kontrolného úradu je prispôsobená jeho organizačná štruktúra a tiež rozhodnutia, ktoré vychádzajú z cieľov jeho strategického rozvoja. To ide ruka v ruku s cieľovým plánovaním kontrolných akcií.

V roku 2017 boli vedením úradu schválené Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2018 – 2020, ktoré slúžia ako odborný podklad pre prípravu ročného plánu kontroly. Jednou z nevyhnutných podmienok rešpektovania postavenia národnej autority v oblasti externej kontroly je, okrem iného, jej otvorenosť dovnútra a navonok na národnej či medzinárodnej úrovni. Tieto nepísané princípy totiž robia v súlade s Linskou a Mexickou deklaráciou kontrolnú inštitúciu modernou, transparentnou a nezávislou.

Organizačná štruktúra

Organizačná štruktúra NKÚ SR bola od januára 2017 zmenená, pričom Kolégium úradu na návrh predsedu do nej premietlo nielen nové pravidlá vychádzajúce zo zamerania kontrolnej činnosti, ale aj reakciu na výzvy priamo súvisiace s budovaním vlastnej analytickej jednotky. Upravený Organizačný poriadok podporil personálne zázemie v rámci Sekcie stratégie, ktorá je aktívnym nositeľom projektu „Hodnota za peniaze“.

Schéma č. 1: Organizačná štruktúra NKÚ SR, platná v roku 2017

V rámci tejto myšlienky sa úrad uchádza o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z fondov Európskej únie, ktorý v horizonte štyroch rokov prispeje k budovaniu a rozvoju odborných kapacít zamestnancov NKÚ SR (rozpočet projektu cca 2,8 mil. eur). V roku 2017 sa v rámci Kancelárie predsedu posilnili odborne útvary, ktoré zabezpečujú aktívnu súčinnosť s odbornými zamestnancami pôsobiacimi v Metodickvej a Legislatívnej rade. Kancelária zároveň vecne gestoruje riešenie otázok súvisiacich s materiálnou, finančnou a technickou podporou pre tri kontrolné sekcie a osem expozitúr. Štruktúra úradu odzrkadľovala poslanie, postavenie kontrolných sekcií, a zároveň vecne premietala do profesionálneho života zamestnancov NKÚ SR výzvy súvisiace napríklad s analytickou podporou, odbornou špecializáciou a komunikáciou, prezentáciou výsledkov kontrolných akcií vo vzťahu ku kontrolovaným subjektom, ale aj vo vzťahu k širokej verejnosti.

Hospodárenie úradu

Rozpočet NKÚ SR schvaľuje na návrh predsedu parlamentný výbor pre financie a rozpočet; Ministerstvo financií SR premieta tento do rozpočtu verejnej správy a následne ho hlasovaním prijíma plénum Národnej rady SR. Schválený rozpočet výdavkov na rok 2017 vo výške 9,991 mil. eur bol rozpočtovými opatreniami upravený na 10,21 mil. eur. Najväčší podiel na čerpaní celkových výdavkov predstavujú výdavky na mzdy, poistné (cca 7,6 mil. eur); ročné výdavky na prevádzku Kontrolárskeho informačného systému (KIS) sú na úrovni bežmála 840-tisíc eur; služby spojené so správou majetku, nevyhnutnou prevádzkou NKÚ SR, sú viac než milión eur.

V rámci kapitálových výdavkov použil úrad v roku 2017 viac ako 426-tisíc eur, pričom išlo napríklad o modernizáciu ústredného vykurovacieho systému v bratislavskej centrále na Priemyselnej ulici, obstaranie výpočtovej techniky, služobných automobilov pre kontrolórov, či o čiastočnú modernizáciu, rekonštrukciu budovy banskobystrickej expozitúry. Úrad po získaní súhlasu od rezortu financií bezodplatne daroval sedem osobných automobilov, ktoré mal v prevádzke viac ako 10 rokov, obciam a neziskovým organizáciám.

V priebehu roka 2017 boli výdavky úradu upravené rozpočtovými opatreniami, ktoré sa týkali viazania výdavkov, ako aj povoleného prekročenia limitu výdavkov. Rozpočet úradu bol navýšený o 219-tisíc eur. Rozpočtové opatrenia vo výške 154-tisíc eur schválil minister na základe požiadaviek predsedu a súviseli s krytím výdavkov naviazaných na zavedenie, prevádzku ekonomického informačného systému rezortu financií „SAP“ a na nevyhnutné úpravy v Kontrolárskom informačnom systéme NKÚ SR (napr. správa registratúry, vedenie kontrolárskej dokumentácie).

	Schválený rozpočet Národnou radou SR	Upravený rozpočtovými opatreniami MF SR
Bežné výdavky	9 429 976	9 784 156
Kapitálové výdavky	561 157	426 434
SPOLU	9 991 133	10 210 591
Z toho		
Mzdy, poistné, príspevky	7 295 270	7 579 450
Tovary, služby	2 083 106	2 118 877

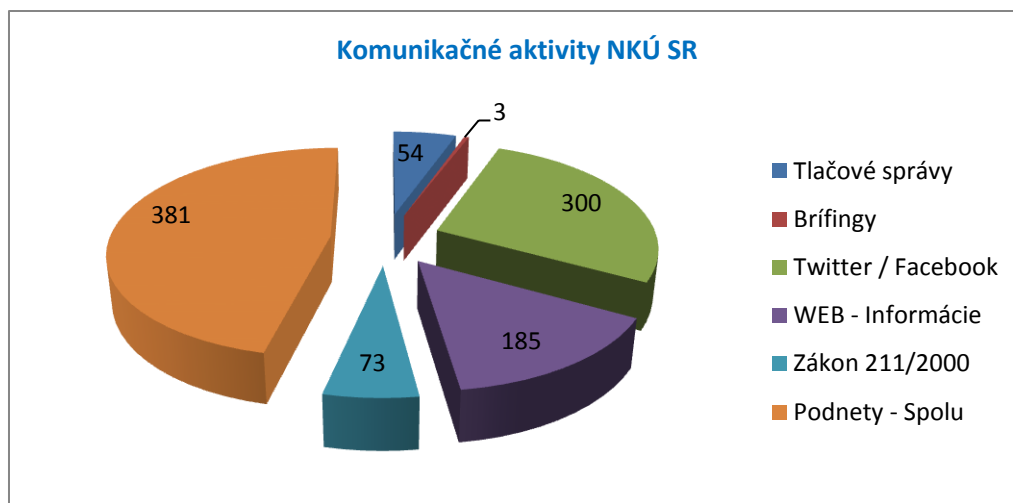
Tabuľka č. 1: Rozpočet NKÚ SR v roku 2017 (údaje sú v eurách)

Kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných predpisov, interných predpisov v rámci NKÚ SR vykonáva vnútorný audítor, ktorý, okrem iného, hodnotí postupy vo finančnom riadení úradu, preveruje dodržiavanie rozpočtových pravidiel z hľadiska hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. V priebehu roka 2017 audítor úradu vykonal päť vnútorných kontrol, ktorých zameranie súviselo so strategickým plánovaním kontrolnej činnosti národnej autority v oblasti externej kontroly, riadením rizík priamo súvisiacich s finančným riadením úradu, so správou registratúry či štruktúrou interných predpisov zabezpečujúcich činnosť NKÚ SR. Vnútorný audítor NKÚ SR (Ing. Juraj Kolarovič) zároveň

pôsobí ako člen Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán a je aj členom expertného tímu Výboru OECD pre audit.

Komunikácia s verejnosťou

Odborné útvary NKÚ SR za dvanásť mesiacov roka 2017 zaevidovali 73 žiadostí v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám, čo predstavuje nárast o 16 žiadostí v porovnaní s rokom 2016. Najčastejšie, v takmer 2/3 prípadov, boli vyžiadané Protokoly z kontrolných akcií realizovaných na úrovni miestnej samosprávy (napr. Košice, Humenné, Turá), alebo súviseli s kontrolami, ktoré úrad vykonal prierezovo (konkrétne išlo napríklad o výsledky z kontroly v slovenských nemocniciach či v Pôdohospodárskej platobnej agentúre). V šiestich prípadoch úrad žiadosti o sprístupnenie Protokolu nevyhovel, pričom išlo o závery kontroly v košickej samospráve. K tomuto kroku NKÚ SR pristúpil z toho dôvodu, že primátor mesta Košice napadol priebeh a aj výsledky kontrolnej akcie na krajskom súde. Po vynesení právoplatného rozhodnutia súdu budú informácie súvisiace s touto kontrolou sprístupnené bez obmedzenia. Obdobne konal úrad pri vydaní rozhodnutia o nesprístupnení Protokolov z výsledku kontrol v nemocniciach, pri ktorých úrad odstúpil zistenia na konanie orgánom činným v trestnom konaní (napr. Bratislava, Banská Bystrica, Trenčín). V priebehu roka 2017 sa vo väčšom počte objavovali žiadosti, prostredníctvom ktorých boli od NKÚ SR požadované právne stanoviská k správnosti výpočtu starobného dôchodku či k legitímnosti vyúčtovania výšky nájmu.

Graf č. 1: Štruktúra komunikačných aktivít NKÚ SR v roku 2017

Cestou k otvorenému informovaniu verejnosti o aktivitách úradu, o jeho kontrolných zisteniach je – aktívna komunikácia so zástupcami masovo-komunikačných prostriedkov, ciele využívanie vlastnej internetovej stránky a prezentácia na sociálnych sieťach. V priebehu roka 2017 úrad vydal pre médiá 54 tematických tlačových správ a zorganizoval tri ciele brífingy predsedu NKÚ SR s novinármi. Okrem toho sú na oficiálnej stránke úradu zverejňované všetky Záverečné správy z ukončených kontrolných akcií. Návštevník webu môže zároveň získať informácie o pripravovaných kontrolách, o akciách, ktoré práve prebiehajú, či o aktivitách inštitúcie na národnej aj medzinárodnej scéne. Kontrolný úrad pri komunikácii s verejnosťou využíva tiež sociálne siete Twitter a Facebook. V rámci oboch sietí bolo priebežne umiestnených viac ako 300 príspevkov a zverejnené informácie sa tak dostali k niekoľko desiatkam tisíc návštevníkov, čitateľov.

Oficiálnu internetovú stránku kontrolného úradu navštívi viac ako 80-tisíc záujemcov, najsilnejšími mesiacmi sú v priebehu roka september a október. Najnavštevovanejšími kapitolami sú zložky obsahujúce informácie o výsledkoch kontrol či o kontrolovaných subjektoch.

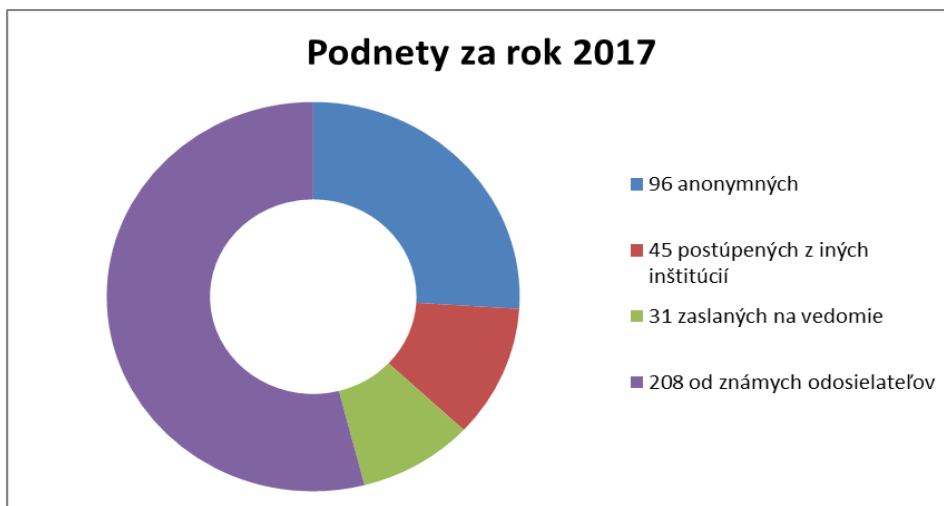
	Najúspešnejší mesiac	Najslabší mesiac	Spolu
Počet unikátnych návštev	október: 3 080	august: 2 189	31 083
Počet návštev	február: 4 821	august: 2 942	43 597
Počet zobrazení stránok	september: 114 600	august: 49 213	946 724
Počet hitov (klikov)	september: 147 148	august: 77 515	1 430 893
Množstvo stiahnutého obsahu	september: 8,28 GB	august: 2,80 GB	59,72 GB

Tabuľka č. 2: Návštevnosť oficiálnej webovej stránky NKÚ SR v priebehu roka 2017

Otvorenosť úradu vo vzťahu k širšej verejnosti sa premieta aj do spolupráce so vzdelávacími a vedeckými inštitúciami, pričom ide nielen o vecné konzultácie pri príprave, zameraní kontroly, ale aj o priame zapájanie odborníkov do kontrolných akcií cez inštitút prizvanej osoby. NKÚ SR má v súčasnosti uzatvorených 23 memoránd o spolupráci, pričom v roku 2017 uzatvoril dve nové. Konkrétne ide o spoluprácu s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici a Ekonomickou univerzitou v Bratislave. Na základe Memoranda o spolupráci s Generálnou prokuratúrou SR a Ministerstvom vnútra SR odstúpila najvyššia kontrolná inštitúcia šesť zistení orgánom činným v trestnom konaní, a to pre ďalšie konanie z dôvodu podozrenia, že došlo k spáchaniu trestného činu (napr. zistenia z kontroly v Pôdohospodárskej platobnej agentúre, v mestách Banská Bystrica a Liptovský Hrádok). V deviatich prípadoch boli zistenia odstúpené príslušným krajským prokuratúram na netrestné konanie (napr. zistenia z kontroly v obciach Liptovská Osada, Boleráz, Dlhá).

Občan a kontrola

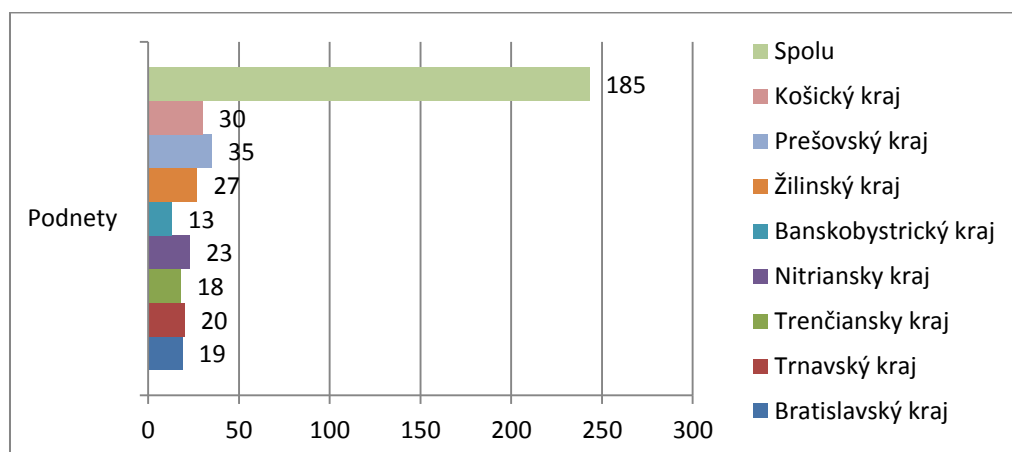
Nové nastavenie prípravy ročného Plánu kontrolných akcií NKÚ SR vytvára ďalší priestor na generovanie tém a kontrolných zameraní na základe podnetov, ktoré úradu zasiela verejnosť, občania. V roku 2017 úrad zaevidoval 381 podaní od fyzických a právnických osôb, pričom každý štvrtý podnet bol poslaný anonymne a 45 podaní bolo postúpených NKÚ SR z inej štátnej, verejnej inštitúcie. V 19 prípadoch bol obsah podnetu vecne preverený v kontrolnej akcii a informácie o záveroch kontroly boli zaslané ich adresátom (napr. mesto Liptovský Hrádok, obce Smižany, Turá, Štiavnické Bane, Nemocnica Poprad, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR).

Graf č. 2: Štruktúra podnetov doručených NKÚ SR v priebehu roka 2017

Polovica podnetov doručených úradu v priebehu roka 2017 smerovala do pôsobnosti samosprávy, do oblasti transparentného a efektívneho nakladania s verejnými financiami a majetkom zo strany obcí a miest Slovenska. Najviac podaní bolo odoslaných z východného Slovenska (Prešovský a Košický kraj). Bezmála každé druhé podanie muselo byť vrátené jeho adresátovi, pretože po jeho vecnom posúdení úrad konštatoval, že podanie je mimo zákonnú pôsobnosť NKÚ SR. V týchto prípadoch išlo najčastejšie o podania, ktorými chceli adresáti napadnúť nezákonné konanie správcu

bytového domu, správnosť vystavených faktúr za dodanie zemného plynu či teplej vody, alebo od úradu požadovali preveriť správnosť súdneho rozhodnutia v dedičskom konaní.

Graf č. 3: Regionálny pohľad na štruktúru podnetov doručených NKÚ SR v priebehu roka 2017

Do registratúrneho denníka NKÚ SR bolo za dvanásť mesiacov roku 2017 zaevidovaných 12 190 záznamov, pričom elektronicky bolo kontrolnej inštitúcii doručených 341 úradných dokumentov. Úrad komunikuje s právnickými a fyzickými osobami aj prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy (www.slovensko.sk); vďaka tomuto komunikačnému kanálu bolo prijatých 95 dokumentov a 15 ich úrad odoslal. NKÚ SR viedol sedem súdnych sporov, pričom v dvoch prípadoch ide o civilné spory (ukončenie pracovného pomeru, ochrana dobrého mena) a v piatich prípadoch ide o správny spor súvisiaci s priebehom, resp. výsledkom kontroly.

Medzinárodná spolupráca

NKÚ SR intenzívne komunikuje s partnerskými najvyššími národnými kontrolnými inštitúciami na európskej aj širšej medzinárodnej scéne. Rok 2017 bol v znamení organizácie troch odborných medzinárodných podujatí na Slovensku. Najvýznamnejším podujatím bolo septembrové výročné stretnutie vedúcich predstaviteľov kontrolných inštitúcii krajín Vyšehradskej štvorky, Rakúska, Slovinska a prizvaných predsedov úradov Bieloruska a Moldavska, a to v Spišskej Novej Vsi. Predsedovia stredoeurópskych úradov a ich kolegovia si vymenili praktické skúsenosti z oblasti merania kvality kontroly, budovania analytických jednotiek v rámci národných inštitúcii, a česká strana predstavila doterajší proces realizácie spoločného projektu BIEP. Projekt BIEP môže byť považovaný za príklad otvorenej spolupráce kontrolných úradov pri bezbariérovej výmene informácií, pri profesionálnom porovnávaní zistení alebo modelovaní vecných odporúčaní pre národné parlamenty či vlády.

Slovenský kontrolný úrad v priebehu roka 2017 privítal v mesiaci apríl 59 účastníkov z 29 krajín celej Európy na odbornom seminári, venovanom implementácii medzinárodných štandardov používaných pri výkonnostných kontrolách. Následne v septembri navštívilo slovenskú metropolu 23 kontrolórov z 12 krajín Európskej únie v rámci seminára tematicky zameraného na otázky súvisiace s energetikou a klímou. Obe tieto podujatia boli prvýkrát v histórii NKÚ SR, ale aj európskeho spoločenstva kontrolných úradov prenášané on-line. „Živý“ priebeh akcie bolo možné sledovať na sociálnej sieti Facebook a vďaka tejto otvorenosti sa mohli seminárov pasívne zúčastniť aj zamestnanci kontrolných inštitúcii z krajín, ktoré svojich zástupcov do Bratislavy nevyslali.

Obrazok č. 1: Septembrové stretnutie predsedov kontrolných úradov krajín V4+2 v Spišskej Novej Vsi

Zástupcovia NKÚ SR pracujú vo viacerých odborných, pracovných skupinách, ktoré fungujú pod európskou štruktúrou EUROSAI, alebo pod medzinárodnou organizáciou INTOSAI. Slovenská národná autorita v oblasti externej kontroly predsedala celosvetovej skupine pre „peer review“, ktorá pripravila nové štandardy pre výkon vnútornej kontroly, hodnotenie kvality a nezávislosti, pre postavenie kontrolných úradov v rámci ich národnej legislatívy, pôsobnosti. Kontrolóri úradu osobne participujú na aktivitách medzinárodnej pracovnej skupine pre environmentálne audity (previazané na agendu OSN – Udržateľný rozvoj 2030, v skupine zaoberajúcej sa informačnými systémami (previazané na agendu BIG DATA), štrukturálnymi fondmi Európskej únie (previazané na operačné programy v období 2014 – 2020) a fiškálnymi politikami (previazané na agendu rozpočtovej zodpovednosti).

Na základe rozhodnutia predsedu úradu a v súlade so štandardmi vykonávania paralelných kontrol participoval NKÚ SR v priebehu roka 2017 na piatich medzinárodných kontrolných akciách. Konkrétne išlo o spoluprácu medzi slovenskými a českými kontrolórmí na akcii súvisiacej s oblasťou spotrebných daní. Zamestnanci NKÚ SR tiež participujú na medzinárodnej kontrole kvality ovzdušia, na kontrole energetickej účinnosti vo verejných budovách, na kontrole napĺňania cieľov udržateľného rozvoja OSN 2030 či na slovensko-poľsko-ukrajinskej kontrole biosférickej rezervácie Východné Karpaty. NKÚ SR aktívne participuje na každoročnej prezentácii Výročnej správy Európskeho dvora audítorov (EDA), ktorá prebieha za účasti slovenského člena dvora (prof. JUDr. Ladislav Balko, PhD.) na pôde Národnej rady SR. V roku 2017 sa odborný zamestnanec úradu (Ing. Ľubica Hajdučková) zúčastnil polročnej stáže v EDA, zameranej na otázky hodnotenia kvality kontroly a aktualizácie štandardov, manuálov pre finančnú kontrolu a kontrolu súladu.